XU HƯỚNG VÀ NHỮNG THAY ĐỔI DỊCH TỄ HỌC CỦA SỐT XUẤT HUYẾT DENGUE TẠI MIỀN TRUNG, VIỆT NAM

Thông tin về tác giả: Trịnh Công Thức, Bùi Thanh Phú, Đinh Quang Nhựt, Đỗ Quang Hà, Nguyễn Thành Đông, Đỗ Thái Hùng
Đơn vị công tác: Viện Pasteur Nha Trang
Thông tin liên hệ: Trịnh Công Thức - Email: thucpasteur83@gmail.com – Điện thoại: 0908 543 468

ĐẶT VẤN ĐỀ

Sốt xuất huyết dengue (SXHD) lưu hành quanh năm tại khu vực miền Trung và có sự biến động đáng kể theo thời gian, địa phương, nhóm tuổi và típ vi rút lưu hành. Phân tích các đặc điểm này qua nhiều năm giúp nhận diện những thay đổi trong mô hình dịch tễ và các đặc điểm nổi bật của bệnh tại khu vực giai đoạn 1999 - 2025

MỤC TIÊU

Mô tả xu hướng và một số đặc điểm dịch tễ học của sốt xuất huyết dengue tại khu vực miền Trung Việt Nam giai đoạn 1999 - 2025

PHƯƠNG PHÁP

- **Nghiên cứu:** Cắt ngang mô tả, hồi cứu số liệu từ năm 1999 - 2025
- **Địa điểm:** 11 tỉnh/thành phố duyên hải khu vực miền Trung, Việt Nam
- **Đối tượng và biến số phân tích:** số mắc và tử vong; phân bố theo địa phương; mức độ nặng; giới tính; nhóm tuổi; típ vi rút của ca bệnh SXHD
- **Phân tích số liệu:** mắc/100.000 dân, chết/mắc, tần số, tỷ lệ, biểu đồ bằng phần mềm Excel

PHÁT HIỆN CHÍNH

688 ca/100.000 dân
Đỉnh cao nhất – 2022

3 năm
Khoảng cách giữa 2 đỉnh gần đây: 2019 → 2022

Khánh Hòa + Đà Nẵng
Gánh nặng bệnh nổi bật

< 1,3%
SXHD nặng trong 10 năm gần đây

DENV-1 và DENV-2
Giữ vai trò nổi bật trong lưu hành và gây dịch

KẾT QUẢ

1. Tình hình dịch bệnh sốt xuất huyết dengue tại khu vực miền Trung (1999 - 2025)

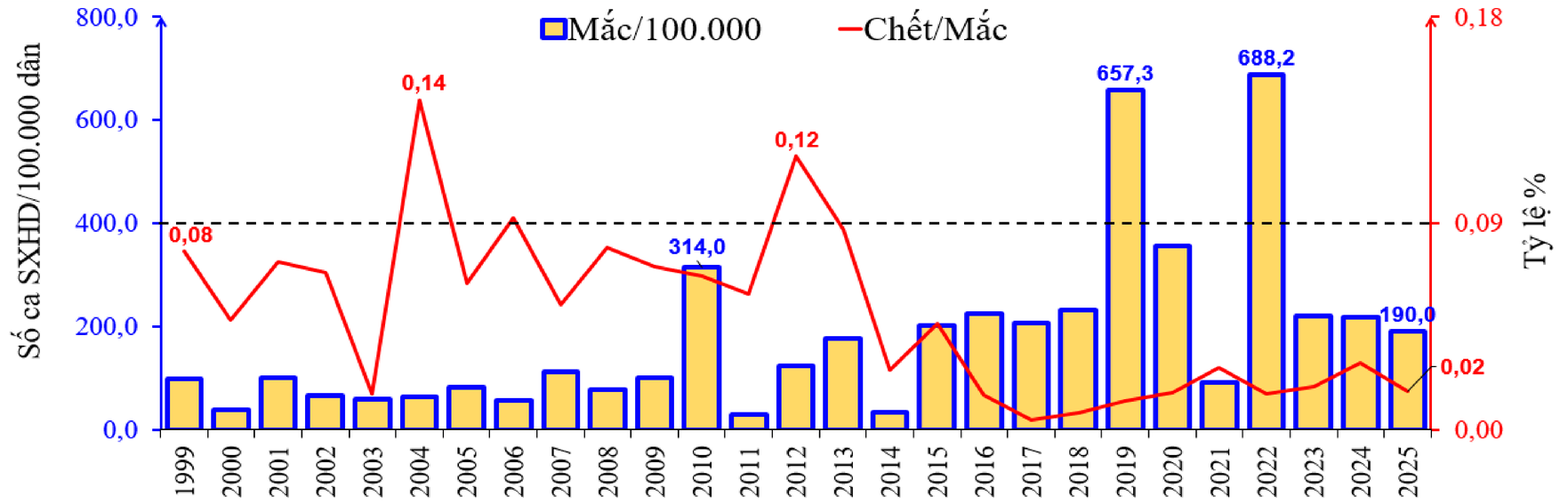

Các đợt dịch lớn được ghi nhận vào các năm 2010, 2019 và 2022; năm 2022 cao nhất trong chuỗi số liệu được trình bày

2. Phân bố ca bệnh theo địa phương (1999 - 2025)

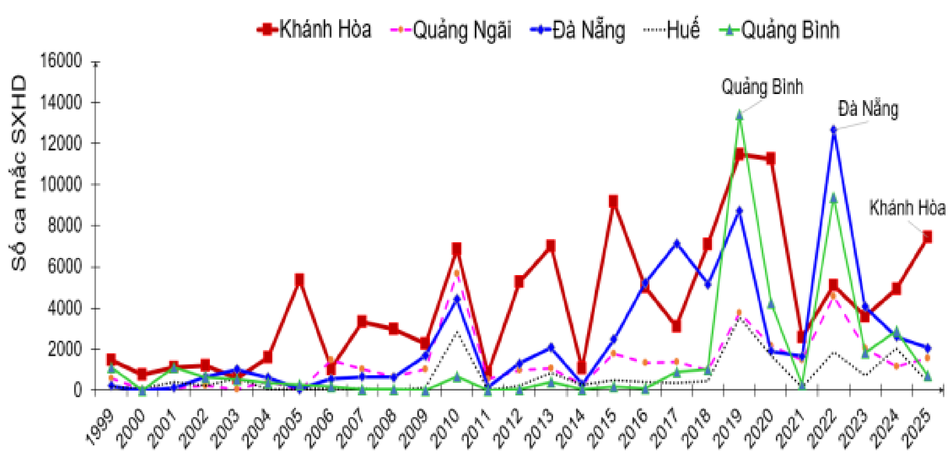

Khánh Hòa và Đà Nẵng là hai địa phương ghi nhận số ca SXHD cao nhất trong khu vực

3. Mức độ nặng của bệnh sốt xuất huyết dengue (1999 - 2025)

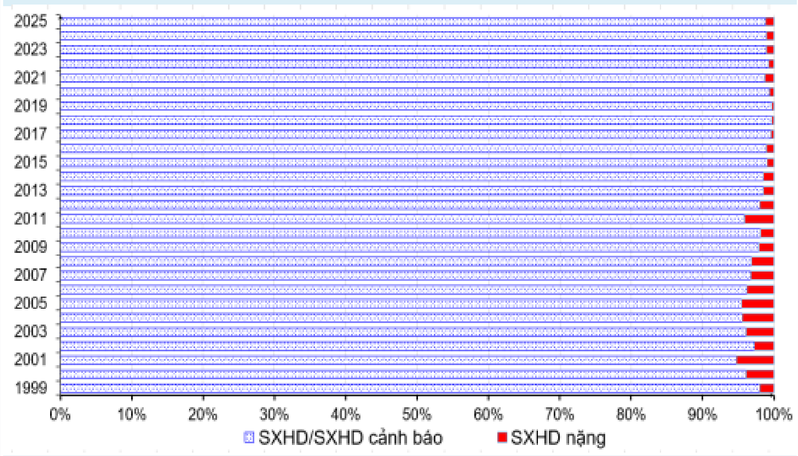

Từ năm 1999 đến 2025, SXHD nặng dao động 0,3 – 5,3%; trong 10 năm gần đây ghi nhận dưới 1,3%.

4. Phân bố ca bệnh theo giới tính (1999 - 2025)

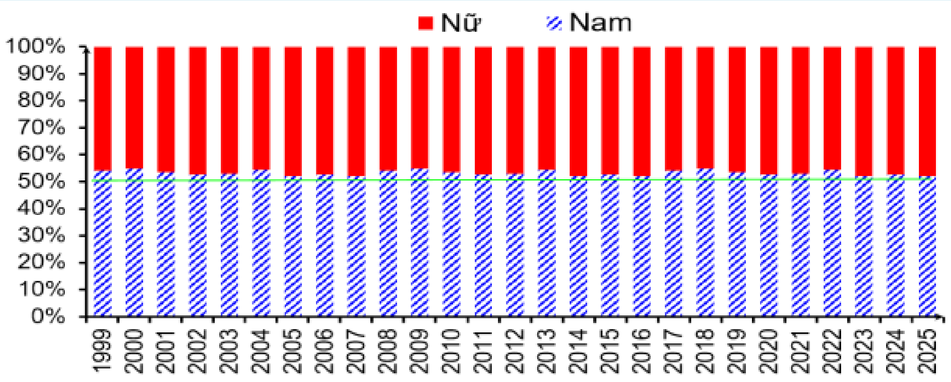

Phân bố ca bệnh giữa nam và nữ tương đối tương đồng

5. Phân bố ca bệnh theo nhóm tuổi (1999 - 2025)

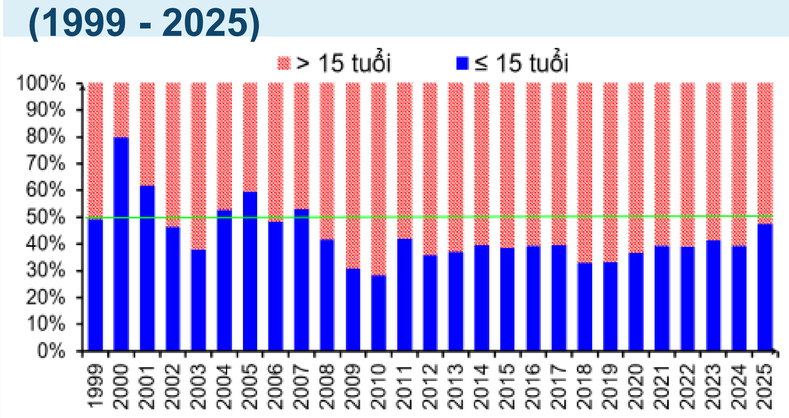

Người trên 15 tuổi chiếm tỷ lệ cao hơn; tuy nhiên, nhóm ≤15 tuổi có xu hướng tăng trong những năm gần đây

6. Phân bố típ vi rút dengue tại khu vực miền Trung (1999 - 2025)

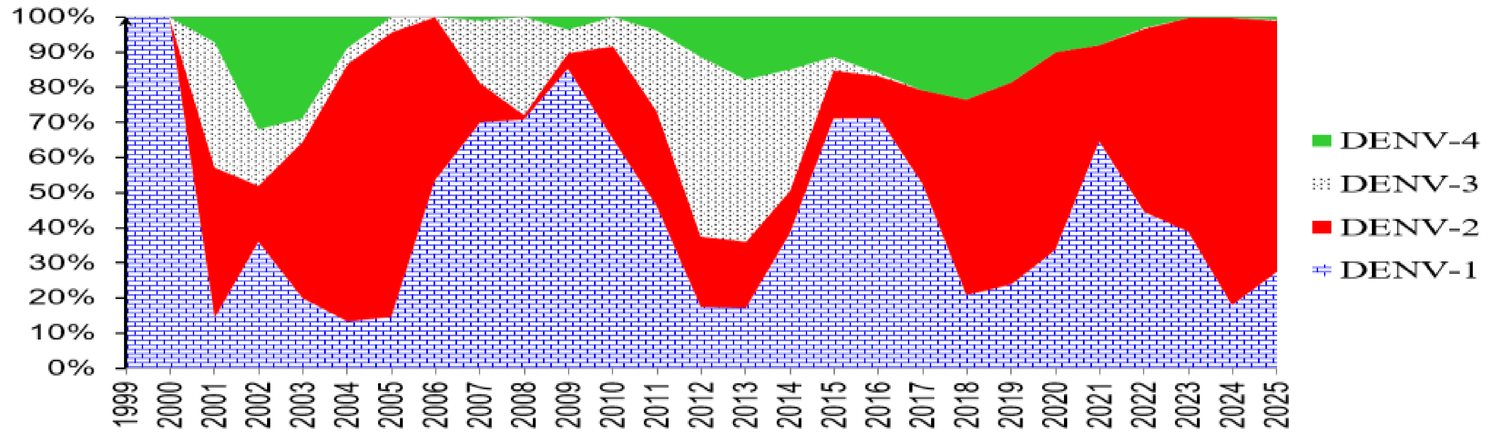

Bốn típ DENV-1, DENV-2, DENV-3 và DENV-4 đều được ghi nhận; DENV-1 và DENV-2 giữ vai trò nổi bật trong lưu hành và gây dịch.

KẾT LUẬN

- SXHD tiếp tục lưu hành tại miền Trung với các đợt gia tăng lớn; khoảng cách giữa các đỉnh dịch gần đây ngắn hơn so với mô hình trước đó.
- Gánh nặng bệnh nổi bật tại Khánh Hòa và Đà Nẵng; tỷ lệ SXHD nặng trong 10 năm gần đây được ghi nhận dưới 1,3%.
- Cơ cấu tuổi và thành phần típ vi rút thay đổi theo thời gian; DENV-1 và DENV-2 giữ vai trò quan trọng trong lưu hành và gây dịch tại khu vực miền Trung.

THÔNG ĐIỆP CHÍNH

Dịch tễ SXHD tại miền Trung đang cho thấy sự thay đổi đồng thời về chu kỳ dịch, cơ cấu tuổi và típ vi rút, bên cạnh sự khác biệt rõ về gánh nặng giữa các địa phương